

Dosarul nr.1ra-1331/2022
1-21067379-01-1ra-26082022

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

23 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Diaconu Iurie,
Judecători – Țurcan Anatolie și Plămădeală Ghenadie,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Gheorghită Oleg în numele inculpatului Necula Victor, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 mai 2022, în cauza penală în privința lui

Necula Victor xxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 07.05.2021 – 29.11.2021;

Instanța de apel: 20.12.2021 – 03.05.2022;

Instanța de recurs: 26.08.2022 – 23.11.2022.

a c o n s t a t a t:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 29 noiembrie 2021, pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, Necula Victor a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(4) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art.90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 5 ani.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat că Necula Victor, la data de 19.03.2021, aproximativ la ora 00:15 min., având scopul conducerii mijlocului de transport în stare de ebrietate, ignorând prevederile art.10 pct.2) lit. a) și art.14 lit. a) din Regulamentul Circulației Rutiere, care stipulează expres că "conducătorul de autovehicul trebuie să posede permisul de conducere valabil pentru categoria din care face parte mijlocul de transport condus și îi este interzis să conducă mijlocul de transport dacă a consumat băuturi alcoolice", manifestând sine încredere sporită, fără a deține permis de conducere (fiind privat de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de trei ani prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 28.03.2019), a încălcat aceste cerințe, astfel încât în

timp ce se deplasa neuniform cu automobilul de model "Renault", cu n/î xxxx, pe strada N. Zelinski 5/8 din mun. Chișinău, a fost stopat de către colaboratorii INSP pentru verificare. Fiind testat cu aparatul "Drager 8510", alcooltest 6820, la Necula Victor a fost confirmată concentrația de 1,08 mg/l alcool în aerul expirat, care conform art.134¹² alin.(3) Cod penal și Hotărârii Guvernului nr.296 din 16.04.2009 cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de testare alcoolscoptică și examinarea medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, constituie stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

Acțiunile inculpatului Necula Victor au fost încadrate în baza art.264¹ alin.(4) Cod penal, conducerea mijlocului de transport de către persoana care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, săvârșită de către o persoană care a fost privată de dreptul de a conduce mijloace de transport.

3. Procurorul a contestat sentința cu apel, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea individualizării pedepsei stabilite inculpatului, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Necula Victor în baza art.264¹ alin.(4) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea apelului a invocat, că pedeapsa aplicată este prea blândă în sensul aplicării față de inculpat a prevederilor art.90 Cod penal, considerând că această soluție este una greșită și care nu corespunde scopului pedepsei penale de corectare și reeducare a inculpatului.

Acuzatorul consideră că, pedeapsa stabilită inculpatului este vădit neproportională celor comise și urmările produse, fiind aplicată cu abateri de la criteriile generale de individualizare a pedepsei, prevăzute de art.75 Cod penal, iar aplicarea pedepsei neprivative de libertate nu-și va produce efectul, pentru ca inculpatul să-și facă concluziile necesare de a nu comite în continuare abateri de la prevederile legii penale. Prima instanță a dat o apreciere subiectivă și neargumentată ce ține de aplicarea art.90 Cod penal, or, pedeapsa aplicată de prima instanță, nu va contribui la realizarea scopului pedepsei penale și anume corectarea și reeducarea persoanei care a comis infracțiunea dată, precum și curmarea și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, având în vedere că, fiind tras anterior la răspundere penală pentru infracțiune similară, Necula Victor nu a stat pe calea corijării și a comis o nouă infracțiune cu intenție.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 mai 2022, a fost admis apelul procurorului, casată parțial sentința, în partea individualizării pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care lui Necula Victor recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(4) Cod penal, fiindu-i exclusă aplicarea prevederilor art.90 Cod penal, urmând să execute pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 luni - în penitenciar de tip semiînchis.

4.1. În motivarea soluției emise, instanța de apel a menționat că, prima instanță a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate în faza de urmărire

penală, acceptate de inculpat, o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Necula Victor în baza art.264¹ alin.(4) Cod penal.

Referitor la pedeapsă, instanța de apel a apreciat că există temei legal pentru casarea sentinței întrucât, la soluționarea chestiunii respective, nu s-a acordat deplină eficiență dispozițiilor art.art.61, 75 Cod penal, pedeapsa stabilită de prima instanță fiind prea blândă în raport cu circumstanțele stabilite pe cauză, precum și reieșind din gravitatea faptei infracționale săvârșite de către inculpatul Necula Victor.

Instanța de apel a considerat că, prima instanță greșit și-a motivat soluția de individualizare a executării pedepsei în privința inculpatului Necula Victor și nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, susținând o poziție eronată în ce privește aplicarea față de inculpat a dispoziției art.90 Cod penal. Discordanța între cele reținute de instanță și conținutul real al circumstanțelor cauzei, precum și ignorarea unor aspecte evidente, au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature și greșit motivate în privința aplicării instituției suspendării condiționate a executării pedepsei față de Necula Victor, or, inculpatul anterior a mai comis o infracțiune similară. Cele indicate, denotă faptul că Necula Victor nu a stat pe calea corijării, este dispus să comită noi infracțiuni de încălcare a regulilor de securitate a circulației rutiere și de exploatare a unităților de transport, în stare de ebrietate.

În această ordine de idei, instanța de apel a conchis că, soluționând chestiunea privind stabilirea și individualizarea pedepsei urmează a se ține cont de gravitatea infracțiunii și pericolul social al faptei săvârșite de către inculpat, de personalitatea inculpatului, astfel, reeducarea inculpatului este posibilă doar cu aplicarea pedepsei sub formă de închisoare, pentru a fi posibilă atingerea scopurilor pedepsei.

Totodată, instanța de apel, a reținut că, inculpatul a condus mijlocul de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, fără a deține permisul de conducere, fapt ce denotă că acesta nu a conștientizat fapta în sensul unei eventuale urmări grave.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Gheorghită Oleg în numele inculpatului, prin care, invocă prevederile art.427 alin.(1) pct. 10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care lui Necula Victor să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, neprivativă de libertate, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei.

În argumentare se susține că, la stabilirea pedepsei, instanța trebuie să țină cont de scopul legii penale, care urmărește restabilirea echității sociale, corectarea vinovatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni. Totodată, instanța ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, de condițiile de viață ale acestuia.

Consideră că, în speță este posibilă suspendarea executării pedepsei cu închisoarea și acordarea posibilității acestuia, ca în termenul de probațiune, prin comportament exemplar și muncă cinstită să îndreptățească încrederea ce i s-a

acordat și va oferi o mai bună protecție intereselor societății, decât izolarea lui Necula Victor de societate.

6. Procurorul a prezentat referință pe marginea recursului depus de partea apărării, și a pledat pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind declarat peste termen.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este declarat peste termen.

În conformitate cu prevederile art.422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Analizând materialele cauzei, Colegiul penal constată, că conform procesului-verbal al ședinței de judecată din 03 mai 2022 (f.d.159 - 161, vol. I), a fost pronunțat dispozitivul deciziei instanței de apel în prezența avocatului Gheorghită Oleg, cu înștiințarea acestuia despre pronunțarea și primirea deciziei integrale, pentru data de 14 iunie 2022.

Reieșind din actele cauzei, rezultă că la data stabilită – 14 iunie 2022, avocatul Gheorghită Oleg, din motive necunoscute, nu s-a prezentat la pronunțarea deciziei motivate, însă la 17 iunie 2022, în adresa acestuia a fost expediată copia deciziei motivate, potrivit scrisorii anexate la materialele dosarului (f.d.178, vol. I).

Astfel, potrivit prevederilor art.422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel, curge de la data pronunțării acesteia.

Așadar, în speță, termenul de declarare a recursului conform art.422 Cod de procedură penală, a început să curgă din 15 iunie 2022, iar ultima zi pentru declararea recursului fiind 15 iulie 2022, pe când recursul ordinar declarat de avocatul Gheorghită Oleg a fost depus la 17 august 2022, prin urmare, cu omiterea termenului de 30 de zile stabilit de lege.

În astfel de circumstanțe, rezultă că recursul declarat de avocatul Gheorghită Oleg, urmează a fi respins ca inadmisibil, deoarece este depus peste termen.

În contextul celor enunțate mai sus, Colegiul penal remarcă faptul, că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca inadmisibil fiind tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Mai mult, Colegiul penal notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art.6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului/recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității

raporturilor juridice. În hotărârea CtEDO pronunțată în cauza *Ponomariov vs Ucraina* (03 aprilie 2008) Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe noi descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Colegiul penal reține și jurisprudența CtEDO în hotărârea pronunțată în cauza *Bodiu vs. Republica Moldova* din 18 iunie 2019 (cererea nr. 7516/10), în care Curtea a statuat că admiterea cererii de recurs după o perioadă de timp considerabilă și în absența oricărei explicații plauzibile cu privire la motivul pentru care partea s-a aflat în imposibilitate de a se adresa mai devreme, s-a soldat cu ignorarea unui întreg proces judiciar, și în consecință s-a constatat încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a dreptului la un proces echitabil garantat de art.6§1 CEDO.

În astfel de circumstanțe, rezultă că recursul declarat de către avocatul Gheorghită Oleg în numele inculpatului, urmează a fi respins ca inadmisibil, deoarece este depus peste termen.

8. În temeiul art.432 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală, Colegiul penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Gheorghită Oleg în numele inculpatului Necula Victor, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 mai 2022, în cauza penală în privința lui *Necula Victor xxx*, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 22 decembrie 2022.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Țurcan Anatolie

Plămădeală Ghenadie